

Stručni rad

Amela LUKAČ–ZORANIĆ (Novi Pazar)

Internacionalni univerzitet u Novom Pazaru

a.zoranic@uninp.edu.rs

U POTRAZI ZA MAŠOM

Zbirka poezije „Rezime“ autorke Marije Krivokapić, objavljena u ediciji „Poesis“ i izdavaštvu JU Narodna biblioteke „Njegoš“ predstavlja aktuelni, autentični glas zrele žene izražen pažljivo odabranim riječima, jezikom sopstva, materinstva, društvene zbilje i sjećanja. T. S. Eliot kaže: „Može se prirodno očekivati da će posle zrelosti jezika doći zrelost duha i zrelost manira.“ Kod Marije se desio obrnut proces, njen duh je sazreo, a onda je sazrela njena potreba da iz sebe izbaci sve ključale osjećaje zrelim jezikom izražajnosti.

Marija slijedi Eliotove upute, ona posjeduje kritički smisao za prošlost, povjerenje u sadašnjost i ne gaji nikakvu svjesnu sumnju u budućnost. Marija je originalni predstavnik generacije u kojoj živi. Generacije bratstva i jedinstva opterećene ratnim strahotama, koja se i dalje koprcu u vrtlogu promjena, ne želeći da se mijenja, da odbacuje, proziva i negira, već da prigrli i dâ.

Ko je Marija? Majka dvije djevojke u čijem svakom atomu rezoniraju treptaji ćerki, ona razdragana žena koja juri vani, na snijeg, na kišu, na vjetar i sunce, ne bi li svojom majčinskom ljubavlju odagnala sav hrđaluk od svoje djece i otvorila im nebesa da slobodno lete i snivaju. Sniva i ona, s tim da su njeni snovi drugačiji, variraju od smrti do života, tame i svjetlosti isprepletani nitima prošlosti dok se „vrijeme krije i kotrlja kao klupče“.

Ko je Marija?

Ćerka starice čija sjena vazda stoji nad glavom i nijemo posmatra zrelu ženu koja vapi da je zagrlji i izusti „majko“. Žena, ljubavnica, čulna i pohotna što poput talasa obavlja plažu, zapljuskuje je i opet povlači duboko u sebe, duboko na pučinu. Revolucionarka, ona što ljubi ljude, voli čovjeka, voli historiju, ne samo svoga naroda i svoj narod, ona voli svijet, ali isto tako poput budnog, stamenog stražara čuva postojbinu, što se i očituje u pjesmi „Orginal“ koja stoji nasuprot pjesmi „Rezime“ i nudi jedan od odgovora:

„zakucana u krš davno prije rođenja
U koljevci od krša ušikana
igra u amfiteatru krša

...

sa krša skačem u more
do dna samog krša
đe pelike i amfore
enohoje i patere
luterije i kilikse
amforije i uljanice
prekrivene šumom algi
morskih sasa i korala
Od tebe čuvam“

Tragajući za Marijom, primjećujemo da i ona traga za sobom, postavlja pitanja, ne bi li onako mudro, sokratovski, došla do odgovora, potom sirovo, bez uvijanja i dekorisanja, bacila ih na tanjir ispred čitaoca. Čuvarka jezika, igrajući se aliteracijom, kao da želi da dokaže da to posljednje slovo engleskog alfabeta ima toliko riječi da ponudi, da izrekne smisao te da se njime ništa ne završava već se nastavlja i traje, kano što:

„zrikavac zrelo zapjevava
Zrcali zorna zornica
Zakićena zarudjela zora
Zenitom zvizdan zasijevao
Zakliktao zlatoglavi zamajac“

U pjesmi „Što veliš da nećeš jabuka?“ mreža narativa se vješto plete oko čitaoca, ne dozvoljavajući mu da pažnja niti malo popusti dok vodi nijemi dijalog sa staricom, staramajkom, što svako djetinjstvo boji ljubavlju i pažnjom i daje osjećaj doma:

„Što veliš da nećeš jabuka?

A nema mirisnijih no ovih iza kuće.“

Aristotel kaže da „pjesnici podražavaju ljude koji su ili bolji od nas ovakvih kakvi smo, ili gori ili slični“. Marija Krivokapić pred nama otvara mnoga vrata i uvlači nas u svijet pitanja „da li smo bolji“ ili „smo gori“ pružajući nam odgovore u obrisima pjesničkog izraza predstavljenog u zbirci „Rezime“.